

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 9 oktober 2019 Agendapunt 4 Open standaarden, lijsten

Aan: Forum Standaardisatie
Van: Stuurgroep Open Standaarden

Datum: 09-10-2019
Versie: 1.0

Bijlagen: FS-191009.4A Forumadvies GeoPackage
FS-191009.4B Forumadvies RPKI
FS-191009.4C Forumadvies Aquo-standaard, SIKB0101, SIKB0102, BWB, ECLI, JCDR, EML_NL, NL LOM en E-Portfolio NL

Opsteller: Redouan Ahaloui
Meelezers: Annemieke Toersen (oplegger en RPKI), Joram Verspaget (GeoPackage) en Han Zuidweg (Functioneel toepassingsgebieden)

Ter besluitvorming

U wordt gevraagd om in te stemmen met de volgende adviezen:

'Pas toe of leg uit'-lijst:

- A. Plaatsing van **GeoPackage** in de set van Geo-standaarden (bruikbare standaard voor uitwisseling van geografische informatie).
- B. Plaatsing van **RPKI** (standaard die routing op internet veiliger maakt).

Het aanpassen van de beschrijving van de toepassingsgebieden volgens standaard syntaxis van:

- C. **Aquo-standaard, SIKB0101, SIKB0102, BWB, ECLI, JCDR, EML_NL, NL LOM en E-Portfolio NL.**

Ter kennisname

- D. Aanhouden procedure **GWSW** (standaard voor eenduidig uitwisseling en hergebruik van gegevens in het stedelijk waterbeheer).
- E. Stand van zaken lopende procedures.

Ter besluitvorming

Ad A. GeoPackage

[Bijlage A]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met de volgende adviezen aan het OBDO:

Het op de 'pas toe of leg uit'-lijst plaatsen van GeoPackage (in de set Geo-standaarden), een bruikbare standaard voor uitwisseling van geografische informatie.

Over de standaard en achtergrond

GeoPackage is een op SQLite (een databasemanagementsysteem) gebaseerd bestandsformaat waarmee geografische informatie uitgewisseld kan worden. Met GeoPackage kunnen naast geografische vector-gebaseerde informatie ook geografische rasterinformatie en administratieve attributen gekoppeld aan deze geografische informatie uitgewisseld worden. GeoPackage staat naast GML¹, dat al op de 'pas toe of leg uit'-lijst is opgenomen (in de set Geo-standaarden²) voor uitwisseling van geografische informatie.

Hoe is het proces verlopen?

GeoPackage is aangemeld door Geonovum voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Op grond van de toets op de basiscriteria besloot het Forum Standaardisatie in juni 2019 om GeoPackage in procedure te nemen. In juni 2019 heeft een expertonderzoek plaatsgevonden waaraan Geonovum, Centric, Kadaster, Politie, provincie Gelderland, ESRI, RIVM en gemeente Rotterdam deelnamen. Het expertadvies was van 5 augustus tot en met 2 september in publieke consultatie.

Advies en gevraagd besluit

GeoPackage wordt beheerd door Open Geospatial Consortium (OGC), een non-profitorganisatie. Het specificatiedocument is kosteloos verkrijgbaar. Het intellectuele eigendomsrecht is onherroepelijk vrijgegeven. Documentatie over het ontwikkel- en beheerproces is vrij beschikbaar en toegankelijk. Belanghebbenden hebben inspraak op de procedures van OGC. Aangetoond is dat GeoPackage voldoende toegevoegde waarde heeft als standaard. GeoPackage is beschikbaar als aanvulling op GML voor het downloaden van (geo-)bestanden. GeoPackage heeft ten opzichte van GML echter een meerwaarde door betere ondersteuning in software, een kleinere bestandsomvang en eenvoudigere toepassing. GeoPackage kan rekenen op voldoende draagvlak bij de overheid en marktpartijen. Het gebruik van deze standaard is al mogelijk door de ondersteuning ervan in GIS (Geografisch Informatie Systeem) software, die bij alle relevante organisaties gebruikt wordt voor het werken met geografische informatie. Door de experts is aangegeven dat opname op de lijst nodig is om verder gebruik te stimuleren en de drempel voor het gebruik te verlagen. Ook het gebruik bij incidentele uitwisseling tussen overheden krijgt hierdoor een 'boost'.

Uit de consultatie is één reactie naar voren gekomen vanuit Rijkswaterstaat. Zij hebben geadviseerd de tweede zin uit het functioneel toepassingsgebied weg te laten, omdat deze slechts beschrijft waarvoor de standaard niet bedoeld is. Dit is doorgaans niet gebruikelijk. In overleg met de indiener en experts is de tweede zin geschrapt.

Geadviseerd wordt om GeoPackage op de 'pas toe of leg uit'-lijst te plaatsen. Als functioneel toepassingsgebied wordt geadviseerd:

GeoPackage moet worden toegepast bij het ter download aanbieden door de overheid voor derden van geografische informatie.

¹ ISO 19136:2007 Geographic information - Geography Markup Language (GML), versie 2007

² Zie <https://www.forumstandaardisatie.nl/standaard/geo-standaarden>

Ad B. RPKI

[Bijlage B]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om het volgende advies over te nemen:

Het op de 'pas toe of leg uit'-lijst plaatsen van RPKI, een standaard die routing op internet veiliger maakt.

Over de standaard en achtergrond

RPKI (Resource Public Key Infrastructure) is een techniek met als doel om zogenaamde route hijacks te voorkomen. Bij een route hijack wordt internetverkeer omgeleid naar de systemen van een niet-geautoriseerd netwerk. Een hijack kan het gevolg zijn van een simpele typefout van een netwerkbeheerder die daarmee onbedoeld internetverkeer omleidt, of het gevolg zijn van een doelgerichte aanval op de infrastructuur van het internet om bijvoorbeeld websites onbereikbaar te maken of om gegevens van internetgebruikers afhandig te maken. Een relevante voorbeeld hiervan betreft een incident waarbij een set IP-adressen van het ministerie van Buitenlandse Zaken in 2014 tijdelijk gekaapt was door Bulgaarse bendes³ ⁴.

Hoe is het proces verlopen?

RPKI is aangemeld door NLnet Labs voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Op grond van de toets op de basiscriteria besloot het Forum Standaardisatie in juni 2019 om RPKI in procedure te nemen. In juni 2019 heeft een expertonderzoek plaatsgevonden waaraan NLnet Labs, Juniper Networks, Muada, SIDN, Atom86, Logius, NCSC, IBD VNG Realisatie, DICTU, Belastingdienst, NTT OpenBSD, RIPE NCC, Betaalvereniging, BIT BV, Inlichtingenbureau, Enable-U, SURFnet, KPN en Fusix deelnamen. Het expertadvies was van 5 augustus tot en met 2 september in publieke consultatie.

Advies en gevraagd besluit

RPKI specificatie wordt beheerd door de IETF. De ontwikkeling en het beheer van RPKI is op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht. Aangevoerd is dat RPKI voldoende toegevoegde waarde heeft als standaard. RPKI is bedoeld ter beveiliging van de routing informatie op het internet. Er is geen directe relatie met andere standaarden die gaan over het beveiligen van het netwerkverkeer zelf (HTTPS en DNSSEC bijvoorbeeld). RPKI werkt complementair op reeds opgenomen standaarden. RPKI kan rekenen op voldoende draagvlak bij de overheid en marktpartijen. RPKI is ontworpen voor het beveiligen van externe routing-systeem. Interne netwerken (bv. Diginetwerk) kunnen op een andere manier beveiligd worden, maar er zijn wel mogelijkheden om RPKI toe te passen voor interne routing-systeem.⁵ Door de experts is aangegeven dat opname op de lijst nodig is om de adoptie te vergroten. Er is op dit moment genoeg tractie voor de standaard voor breed-gedragen adoptie.

Tijdens de publieke consultatie kwam er een reactie binnen van de Kamer van Koophandel die plaatsing van RPKI op de 'pas toe of leg uit'-lijst onderschrijft.

Geadviseerd wordt om RPKI op de 'pas toe of leg uit'-lijst te plaatsen. Als functioneel toepassingsgebied wordt geadviseerd:

RPKI moet worden toegepast door netwerkaanbieders en houders van blokken IP-adressen bij het aanbieden van netwerkconnectiviteit, ter beveiliging van het BGP (Border Gateway Protocol). Dit geldt zowel voor het publiceren van ROA's (Route Origin Authorisations) als voor het valideren en het 'droppen' van invalide routes.

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20142015-3181.html>

⁴ <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/ip-adressen-ministerie-gekaapt-door-bulgaren~b75ad982/>

⁵ <https://vincent.bernat.ch/en/blog/2019-bgp-host-rpki>

Ad C. Beschrijving van de toepassingsgebieden volgens standaard syntaxis van: Aquo-standaard, SIKB0101, SIKB0102, BWB, ECLI, JCDR, EML_NL, NL LOM en E-Portfolio NL.

[Bijlage C]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met de volgende adviezen aan het OBDO:

Het aanpassen van de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden Aquo-standaard, SIKB0101, SIKB0102, BWB, ECLI, JCDR, EML_NL, NL LOM en E-Portfolio NL volgens de ideaaltypisch syntactische structuur.

Over de standaarden

De Aquo-standaard, SIKB0101 en SIKB0102 zijn standaarden gericht op het uitwisselen van gegevens over waterbeheer, bodeminformatie en archeologische informatie. BWB, ECLI en JCDR richten zich op de identificatie van en verwijzing naar wet- en regelgeving, rechtelijke uitspraken en decentrale regelgeving. De EML_NL zorgt voor de uitwisseling van gegevens bij verkiezingen. NL LOM en E-Portfolio NL richten zich op het uitwisselen van gegevens over de vindbaarheid van leermaterialen, onderwijs en ontwikkeling. Deze standaarden zijn al opgenomen op de lijst met open standaarden waarvoor een 'pas toe of leg uit'-verplichting geldt.

Hoe is het proces verlopen?

In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft Lost Lemon voorstellen gedaan voor nieuwe, duidelijkere omschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden van deze standaarden, op basis van de ideaaltypische syntactische structuur zoals beschreven in het rapport 'Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden'⁶. Vervolgens zijn experts benaderd om hun expertadvies ten aanzien van de nieuwe beschrijvingen te geven. Hun adviezen zijn gebundeld in het expertadvies. Het expertadvies is vervolgens gepubliceerd voor publieke consultatie van 5 augustus 2019 tot en met 2 september 2019. Gedurende de consultatieperiode is één instemmende reactie op het expertadvies ontvangen, zijn twee nagekomen reacties van experts en één nieuwe reactie binnengekomen. Na afsluiting van de publieke consultatie zijn de reacties teruggekoppeld naar de expertgroep.

Advies en gevraagd besluit

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden Aquo-standaard, SIKB0101, SIKB0102, BWB, ECLI, JCDR, EML_NL, NL LOM en E-Portfolio NL volgens de ideaaltypisch syntactische structuur als volgt aan te passen:

- 'De Aquo-standaard moet worden toegepast op de uitwisseling van gegevens over het beheer van oppervlakte- en grondwater en de zuivering van afvalwater.'
- 'SIKB0101 moet worden toegepast op de uitwisseling van onderzoeksgegevens over de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) en de specifieke gegevens die direct voortkomen uit (of voortuitlopen op) de besluiten die het bevoegd gezag naar aanleiding daarvan heeft genomen.'
- 'SIKB0102 moet worden toegepast op de digitale uitwisseling van archeologische gegevens tussen opgravende instanties, vondstendepots en/of archeologische registers.'
- 'BWB moet worden toegepast op elektronische verwijzingen naar geconsolideerde wetten en regelingen of delen daarvan.'
- 'ECLI moet worden toegepast op elektronische verwijzingen naar rechterlijke uitspraken.'

⁶ Eindrapport Verduidelijking Functioneel Toepassingsgebieden, versie 1.0, 7 april 2017

- 'JCDR moet worden toegepast op elektronische verwijzingen naar decentrale regelgeving.'
- 'EML_NL moet worden toegepast op de definitie en uitwisseling van kandidaatgegevens en uitslaggegevens bij verkiezingen die onder de Nederlandse Kieswet vallen.'
- 'NL LOM moet worden toegepast bij de metadatering van content die ontsloten wordt ten behoeve van educatieve doeleinden.'
- 'E-Portfolio NL moet worden toegepast;
op de uitwisseling van informatie over de ontwikkelingsvoortgang van een individu;
tussen organisaties in de leerketen waar het individu leert en werkt;
met het doel om levenslang leren en duurzame inzetbaarheid van arbeid te stimuleren.'

Ter kennisname

Ad D. Aanhouden procedure GWSW

[Geen bijlage]

GWSW (standaard voor eenduidig uitwisseling en hergebruik van gegevens in het stedelijk waterbeheer) heeft een experttoetsing en consultatie ondergaan om de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst te plaatsen. De procedure wordt aangehouden omdat op dit moment standaarden voor grondwater in het kader van de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO) in een afrondende fase zijn. Voor grondwater bestond al een de facto standaard in Data en Informatie Nederlandse Ondergrond (DINO) van TNO. Het plaatsen van GWSW specifiek voor het onderdeel grondwater is mogelijk overbodig omdat er voor grondwaterkwaliteit en -kwantiteit al een wettelijk verplichting geldt. Het Bureau Forum Standaardisatie (BFS) zal dit nader uitzoeken en zo nodig het werkingsgebied van GWSW en overlappende relevante standaarden aanscherpen.

Ad E. Stand van zaken rond lopende procedures

[Geen bijlage]

Ten tijde van de vergadering van het Forum Standaardisatie op 09 oktober 2019 lopen er procedures voor de volgende standaarden:

- De standaard OIDC (OpenID Connect) is een open en gedistribueerde manier om één authenticatiedienst naar keuze te kunnen hergebruiken bij meerdere (semi-)overheidsdienstverleners, bij gebruik vanuit onder andere webapplicaties en mobiele apps. De standaard is in april 2019 door Logius aangemeld voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie. Op 25 juni 2019 is OIDC door een groep experts getoetst aan de inhoudelijke criteria voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. De expertgroep adviseert om OIDC op de lijst van aanbevolen standaarden te plaatsen. De consultatieperiode loopt van 5 augustus tot en met 16 september. De verwachting is dat het forumadvies in de vergadering van december 2019 voorgelegd zal worden.

Meer informatie over deze standaarden op <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/lijst/in-behandeling>